

نام و نام خانوادگی:		آزمون درس : علوم و فنون ادبی ۱		نمره به عدد:
نام دبیر: فضلی		تاریخ آزمون : ۱۴۰۳/۱۰/۲۲		نمره به حروف:
کلاس: دهم انسانی	شماره صندلی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۴ صفحه	

ردیف

الف

تاریخ ادبیات : ۲ نمره

۱

۰/۲۵

این زبان در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی ادامه داشت .
الف / فارسی دری ب / فارسی باستان پ / فارسی پارتی ت / فارسی میانه

۲

۰/۷۵

موارد درست را به هم وصل کنید .

الف	ب
فرمانها و نامه های دوره هخامنشیان به این زبان بود	حماسی
در این دوره بخارا عمده ترین مرکز فرهنگی بوده است	فارسی باستان
از رایج ترین انواع شعر در دوره ۴ و ۵ بوده است	سامانیان

۳

۰/۵

درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید .
الف / قرن چهارم هجری ، دوران غلبه ، رواج ، حفظ و آرایه آداب و رسوم ملی بود . درست نادرست
ب / « ترجمه تفسیرطبری » اثر محمدبن جریر طبری است که به فارسی نوشته شده . درست نادرست

۴

۰/۵

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید .
الف / اثر « تاریخ الرسل و الملوك » به دست به فارسی برگردانده شد .
ب / شعر حکمی و اندرزی در دوره به پختگی رسید .

ب

سبک شناسی : ۲ نمره

۵

۰/۵

کدام یک از ویژگیهای زیر در قلمرو ادبی نیست ؟
الف / قالب شعری ب / تشخیص آرایه های ادبی پ / جایگاه قافیه ت / نوع ادبی
کدام یک از گزینه ها در قلمرو فکری قرار می گیرد ؟
الف / جملات ساده و کوتاه ب / قرار گرفتن قافیه ها پ / دستور تاریخی ت / متن محسوس و عینی است

۶

۰/۷۵

موارد درست را به هم وصل کنید .

الف	ب
کاربرد واژگان اصیل فارسی	ادبی
شعر واقع گراست	زبانی
قافیه و ردیف ساده است	فکری

۷

۰/۷۵

موارد درست را از داخل کمانک انتخاب کنید .
الف / کمّی واژگان غیر فارسی در قلمرو (زبانی ، فکری) بررسی می شود .
ب / « جهان بر چشم او شد تیره » کنایه است که در قلمرو (زبانی ، ادبی) تحلیل می شود .
پ / اشعار بوستان در نوع ادبی تعلیمی سروده شده است که در قلمرو (ادبی ، فکری) به آن می پردازیم .

	پ	موسیقی شعر : ۶ نمره
۰/۲۵	۸	جای خالی را پر کنید . شاعر برای انتقال به دیگران از زبان بهره می گیرد .
۰/۵	۹	پاسخ را از داخل کمانک انتخاب کنید . الف / پس از عاطفه مهمترین و مؤثرترین عامل ، (لحن ، وزن) است . ب / وزن در شعر جنبه (تزیینی ، احساسی) ندارد و جز طبیعت شعر است .
۰/۷۵	۱۰	نشانه های هجایی زیر را به معادل های آن وصل کنید . (یک مورد اضافی است) الف / u - - - ۱ / هوشمندی ب / - u - - ۲ / کبوتر پ / u - - ۳ / درختستان ۴ / دل انگیزی
۰/۷۵	۱۱	با توجه به ابیات زیردرستی و نادرستی موارد را مشخص کنید . الف / ای ساربان آهسته ران کارام جانم می رود / آن دل که با خود داشتم با دلستانم می رود ب / ما همه چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم پ / برآمد خروش سپاه از دو روی / جهان پر شد از مردم جنگجوی ۱ / عاطفه بیت « الف » شاد و موسیقی آن آرام و ملایم است . ۲ / بیت « پ » از عاطفه و موسیقی همسو برخوردار است . ۳ / بیت « ب » دارای ضرب آهنگ تند و ضربی است . نادرست درست نادرست درست نادرست درست
۰/۵	۱۲	اصطلاح زیر را تعریف کنید . واج :
۰/۵	۱۳	هر یک از موارد زیر کدام هجا را معرفی می کند . الف / صامت + مصوت کوتاه () ب / صامت + مصوت بلند + صامت ()
۰/۵	۱۴	شرط هم وزنی دو مصراع را بنویسید ؟
۰/۷۵	۱۵	واژه « آسودگی » چند هجا و چند واج (تعداد صامت و مصوت) دارد ؟
۱/۵	۱۶	مصراع دوم بیت زیر را تقطیع کنید . « عجب نیست از گل که خندد به سروی // که در این چمن پای در گل نشیند »
	ت	زیباشناسی : ۶ نمره
۰/۵	۱۷	در هر یک از موارد زیر کدام آرایه لفظی (واج آرایه ، واژه آرایه) به کار رفته است ؟ الف / هر کجا دردی است درمانیش هست / درد عشق است آن که درمانیش نیست ب / اگر جنگ خواهی و خون ریختن / بر این گونه سختی برآویختن
۰/۵	۱۸	تکرار واژه در بیت زیر آرایه را بوجود آورده است . « زمانه قرعه نو می زند به نام شما / خوشا شما که جهان می رود به کام شما »

 باسمه تعالی جمهوری اسلامی ایران وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان البرز ناحیه ۱ کرج امتحانات نوبت اول مجتمع آموزشی سلاله سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴		 مجتمع آموزشی سلاله
نام و نام خانوادگی:	آزمون درس : علوم و فنون ادبی ۱	نمره به عدد:
نام دبیر: فضلی	تاریخ آزمون : ۱۴۰۳ / ۱۰ / ۲۲	نمره به حروف:
کلاس: دهم انسانی	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۴ صفحه

۱۹	آنچه در تکرار اهمیت دارد جنبه موسیقایی سخن است و نه شکل واژگان .	۰/۲۵
۲۰	در کدام بیت از نمونه های زیر هر دو نوع واج آرایایی دیده می شود ؟ الف / شب است و شاهد و شمع و شراب و شیرینی / غنیمت است چنین شب که دوستان بینی ب / مرا مادرم نام مرگ تو کرد / زمانه مرا پتنگ ترک تو کرد	۰/۲۵
۲۱	با توجه به ابیات زیر پاسخ دهید . الف / خوابِ نوشین بامدادِ رحیل / بازدارد پیاده را ز سبیل ب / پیش از اینت بیش از این اندیشه عشاق بود / مهرورزی تو با ما شهره آفاق بود ۱ / تکرار واج در کدام بیت محسوس تر است ؟ ۲ / این تکرار باعث بوجود آمدن آرایه می شود ۳ / در کدام بیت تکرار مصوت را می بینیم ؟	۰/۷۵
۲۲	چه عاملی بر آهنگین کردن بیت زیر افزوده است ؟ (نام آرایه چیست ؟) « پای استدلالیان چوبین بود / پای چوبین سخت بی تمکین بود »	۰/۵
۲۳	چرا واژه های مشخص شده در بیت زیر نمی توانند نمونه ای مناسب برای آرایه واژه آرایایی باشند ؟ گلاب است گویی به جوبیش (روان) چنان چون شده باز جوید (روان)	۰/۵
۲۴	در عبارت « توانگری به هنر است نه به مال ، و بزرگی به عقل است نه به سال » کلمات و سجع متوازی ساخته اند .	۰/۵
۲۵	هر گاه دو واژه فقط در واجها پایانی یکسان باشند ، سجع می سازند . مانند واژه های و در عبارت زیر : « دوستی را که به عمری فرا چنگ آرند نشاید که به یک دم بیازارند . »	۰/۷۵
۲۶	در موارد زیر کلمات مسجع را مشخص کنید و نوع سجع هر یک را بنویسید . الف / پشت و پناه سپاه من بود ، در دیده دشمنان خار و بر روی دوستان خال . ب / تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت . پ / بزرگان گفته اند : دولت ، نه به کوشیدن است . چاره کم جوشیدن است .	۱/۵
ث	تحلیل متن : ۴ نمره	
۲۷	با توجه به متن سوالات را پاسخ دهید . «موری را دیدند به زور مندی کمر بسته و ملخی را ده برابر خود برداشته . به تعجب گفتند « این مور را ببینید که بار به این گرانی چون می کشد؟ » مور چون این بشنید ، بخندید و گفت : « مردان ، بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند نه به قوت تن » الف / نوع « را » در جمله اول چیست ؟ ب / بین کلمات « همت » و « حمیت » چه نوع سجوی وجود دارد ؟ پ / پیام کلی متن چیست ؟ ت / نوع ادبی متن چیست ؟	۱/۲۵

۲۸	با توجه به ابیات پاسخ بدهید . ای آن که غمگنی و سزاواری / <u>وندر نهان سرشک همی باری</u> رفت آن که رفت و آمد آن که آمد / بود آن که بود و <u>خیره</u> چه غم داری الف / با توجه به واژگان مشخص شده دو ویژگی زبانی ابیات را بنویسید . ب / در بیت دوم یک آرایه ادبی بنویسید . پ / حس و حال و فضای شعری ابیات چگونه است ؟	۱								
۲۹	موارد مربوط به هم را وصل کنید . <table><tr><td>مهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی</td><td>کاربرد واژگان کهن</td></tr><tr><td>که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم</td><td>کاربرد ضرب المثل</td></tr><tr><td>به دل روباه گفتا گر بمانم / نه دندان باش و نه گوش و زبانم</td><td>دو حرف اضافه برای متمم</td></tr><tr><td>صبر بر جور فلک کن تا برآیی رو سفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش</td><td>کاربرد مراعات نظیر</td></tr></table>	مهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی	کاربرد واژگان کهن	که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم	کاربرد ضرب المثل	به دل روباه گفتا گر بمانم / نه دندان باش و نه گوش و زبانم	دو حرف اضافه برای متمم	صبر بر جور فلک کن تا برآیی رو سفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش	کاربرد مراعات نظیر	۱
مهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی	کاربرد واژگان کهن									
که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم	کاربرد ضرب المثل									
به دل روباه گفتا گر بمانم / نه دندان باش و نه گوش و زبانم	دو حرف اضافه برای متمم									
صبر بر جور فلک کن تا برآیی رو سفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش	کاربرد مراعات نظیر									
۳۰	نوع ادبی و پیام کلی این ابیات را بنویسید . « آب را گل نکنیم / در فرو دست انگار ، کفتری می خورد آب / یا که در بیشه دور / سیره ای پر می شوید » <									

نام و نام خانوادگی:	آزمون درس : علوم و فنون ادبی ۱	نمره به عدد:
نام دبیر: فضلی	تاریخ آزمون : ۱۴۰۳ / ۱۰ / ۲۲	نمره به حروف:
کلاس: دهم انسانی	مدت آزمون : 90 دقیقه	تعداد صفحات:
ردیف	تاریخ ادبیات : ۲ نمره	بارم
۱	(پ)	۰/۲۵
۲	فرمانها و نامه ها / فارسی باستان در این دوره بخارا / سامانیان از رایج ترین انواع / حماسی	۰/۷۵
۳	الف / درست ب / نادرست	۰/۵
۴	الف / ابو علی بلعمی ب / سلجوقیان	۰/۵
	سبک شناسی : ۲ نمره	
۵	(ت) (ت)	۰/۵
۶	کاربرد واژگان اصیل فارسی / زبانی شعر واقع گراست / فکری قافیه و ردیف ساده است / ادبی	۰/۷۵
۷	الف / زبانی ب / ادبی پ / فکری	۰/۷۵
	موسیقی شعر : ۶ نمره	
۸	عاطفه	۰/۲۵
۹	الف / وزن ب / تزیینی	۰/۵
۱۰	الف / ۳ ب / ۱ پ / ۲	۰/۷۵
۱۱	۱ / نادرست ۲ / درست ۳ / درست	۰/۷۵
۱۲	نمود آوایی زبان را واج گویند	۰/۵
۱۳	الف / هجای کوتاه ب / هجای کشیده	۰/۵
۱۴	تعداد هجاهای هر دو مصراع یکی باشد / شکل هجاهای مقابل هر دو مصراع یکسان باشد	۰/۵
۱۵	چهار هجا (آ ، سو ، د ، گی) (چهار مصوت و چهار صامت)	۰/۷۵
۱۶	ک در آ ای چ من پا ی در گِل ن شی نَد کوتاه بلند کوتاه بلند بلند بلند بلند بلند بلند	۱/۵
	زیباشناسی : ۶ نمره	
۱۷	الف / واژه آرای ب / واج آرای	۰/۵
۱۸	شما / واژه آرای	۰/۵
۱۹	نوشتاری	۰/۲۵
۲۰	الف	۰/۲۵
۲۱	۱ / ب ۲ / تکرار ۳ / الف	۰/۷۵
۲۲	تکرار واژه های چوبین و پای / آرایه تکرار	۰/۵
۲۳	زیرا این واژه ها با هم جناس تام دارند و در معنا با هم تفاوت دارند .	۰/۵
۲۴	مال / سال	۰/۵
۲۵	مطرف / آرند / بیازارند	۰/۷۵
۲۶	الف / خار و خال : سجع متوازن ب / سیاحت و راحت : سجع مطرف پ / کوشیدن و جوشیدن / سجع متوازی	۱/۵
	تحلیل متن : ۴ نمره	
۲۷	الف / را حرف اضافه ب / سجع مطرف پ / کارها به همت انجام می شود و نه به زور بازو ت / تعلیمی	۱/۲۵
۲۸	الف / واژگان کهن ، واژگان فارسی ب / تکرار پ / غمگین و اندوه بار	۱

۲۹	مهتری گر به کام / دو حرف اضافه برای یک متمم به دل روباه گفتا / کاربرد مراعات	که گر صیاد بیند / کاربرد واژگان کهن صبر بر جور / کاربرد ضرب المثل	۱
۳۰	نوع ادبی / تعلیمی پیام / ارزش آب و توجه به طبیعت	۰/۷۵	

